

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.527.633.85

**ВПЛИВУ АЗОТНИХ ДОБРИВ ТА ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ
КУКУРУДЗИ НА ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕНЕРГЕТИЧНІ ПОКАЗНИКИ**

Говенько Р.В., к. с.-г. н.

Антал Т.В., к. с.-г. н., доцент

Завгородній О.В., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кукурудза – культура інтенсивного типу, яка для формування високої урожайності потребує великих виробничих витрат на 1 га посіву, за яким вона значно перевищує інші зернові культури. Основними критеріями економічної ефективності запроваджених елементів у технологіях вирощування є окупність витрат отриманим умовно чистим прибутком. Зважаючи на те, що рівень ресурсного забезпечення аграрних підприємств досить різний, то результативність застосованих заходів потребує розрахунків економічних показників технології вирощування.

Для проведення досліджень було застосовано загальнонаукові та спеціальні методи: польовий, кількісно-ваговий, математично-статистичний та порівняльно-розрахунковий – для здійснення економічної та енергетичної оцінки застосованих елементів у технології вирощування кукурудзи. Досліди закладали в польовій сівозміні ФГ «Богатирівське», Роменського району, Сумської області відповідно до Методики дослідної справи в агрономії та статистичної обробки результатів агрономічних досліджень. Закладено два польові дослідні за наведеними схемами (1-2).

Схема дослідю 1

Фактор А. Гібрид		Фактор В. Добрива		
Позначення Варіанту	Гібрид	Позначення Варіанту	Норма, кг/га д.р.	Добриво
A1	ЕС Конкорд	B1	Контроль (без добрив)	
A2	ЕС стероїд	B2	N ₂₂ P ₅₇ K ₅₇ – фон (Ф)	Діамофоска
		B3	Ф + N ₁₂₀	Аміачна вода
		B4	Ф + N ₁₂₀	КАС
		B5	Ф + N ₁₂₀	Карбамід

Результати економічної та енергетичної ефективності, по вирощуванню кукурудзи в Лівобережному Лісостепу України забезпечують стабільну урожайність гібридів ЕС Конкорд та ЕС Астероїд на рівні 8,26 та 8,50 т/га, умовно чистий прибуток 23258 та 24241 грн./га, рівень рентабельності 82-84 % за застосування добрива КАС 32 з нормою внесення N₁₂₀ кг д. р. на фоні N₂₂P₅₇K₅₇ – діамофоска. Даний варіант за великих виробничих витрат (51000 грн./га) показав і найвищу окупність витрат приростом врожаю.

Схема дослідю 2

Фактор А Вид фонового добрива ¹		Фактор В Підживлення Гумілін Стимул	
Позначення варіанту	Добриво	Позначення варіанту	Мікростадія, шкала ВВСН
A1	N ₂₂ P ₅₇ K ₅₇ – фон (Ф)	B1	–
A2	Ф + Аміачна вода	B2	15–17
		B3	17–19
		B4	15–17 і 17–19
A3	Ф + КАС	B5	15–17
		B6	17–19
		B7	15–17 і 17–19
A4	Ф + Карбамід	B8	15–17
		B9	17–19
		B10	15–17 і 17–19

Основним критерієм енергетичної оцінки вирощування кукурудзи є коефіцієнт енергетичної ефективності (К_е). Найвищий показник був на контролі за найменших витрат на вирощування і становив 6,31. Коефіцієнт енергетичної ефективності найменший було встановлено у гібриду ЕС Конкорд – 4,81 та 4,86 у гібриду ЕС Астероїд. Розрахунок коефіцієнтів енергетичної ефективності у дослідю 2 по застосуванню добрива Гумілін Стимул засвідчує, що величина коефіцієнту енергетичної ефективності залежала від затрат енергії на формування 1 т продукції і зменшується пропорційно їх збільшенню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Каленська С.М., Каштанова О.Г., Каленський В.П., Говенько Р.В., Антал Т.В. "Економічна та енергетична ефективність технологій вирощування гібридів кукурудзи залежно від виду та способів внесення добрив" <https://agriculturalscience.com.ua/uk/current?page=2>

2. Крестьянінов Є.В., Єрмакова Л.М., Антал Т.В. Економічна ефективність вирощування кукурудзи залежно від мінеральних добрив та позакореневого підживлення. Електронний науковий журнал. Наукові доповіді НУБіП України. 2020. – Вип. № 5/87.

3. Ovcharuk, O. V., & Ovcharuk, V. I. (2019). *Metody analizu v ahronomii ta ahroekolohii: navchalnyi posibnyk*. Kam'ianets-Podilskyi: TNEU, PDATU, TsNTU [In Ukrainian].
